

טעימה תאטרופאטו Gustumo de Esperanto

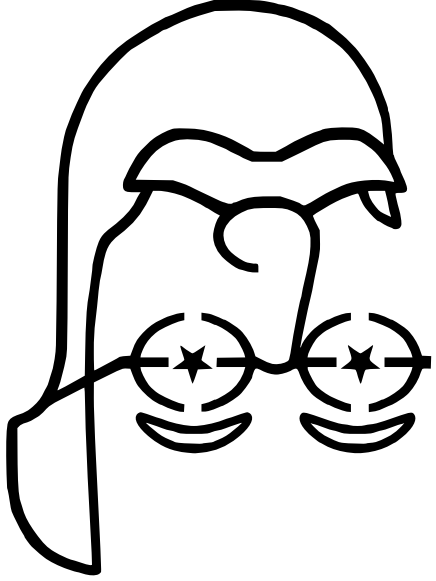
חוברת לימוד תינתניתילית:

תקציר הדקדוקי. טקסטים עם גלוסר. קישורים לתמיד נוסף

Minimumisma lernolibreto:

superrigardo de la gramatiko . ligoj . teksto . ligoj

Far Jüda Ronën
חבר וערך: יודת חנן

פולישית
הוצאת חופות

שאלות, תגובות, שאלות
לכתוב לכתוב 250 לכתוב

14 ימים לתגובות 10 ימים לתגובות

מספר 7-5 לכתוב

לכתוב מכתב לכתוב מכתב לכתוב

«אורפאט» מאת...

לכתוב על פתח קורס...

VERDA STELO

קלוב האסטרופאטו

אסטרופאטו עם שאלות

לכתוב על שאלות

1/1935/64/2

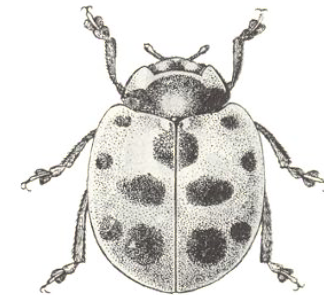
Gustumo de Esperanto
Minimumisma lernolibreto
Far Júda Ronén

טעימה מאספרנטו
חוברת לימוד מינימליסטית
חיבר וערך: יודה רוֹנֵן

1,3-a eldono,
cifereca kopio (2020·5·1)

מהדורה 1.3,
עותק דיגיטלי (2020·5·1)

La libreto estas eldonita per «Puŝiŝit»: חוברת זו יוצאת בהוצאת פוּשִׁישִׁית:

xpr.digitalwords.net

La fontoj de la kovrilaj bildoj:

המקורות לתמונות שעל הכריכה:

Antaŭa: «Zamenhofo, verda sur
blanka» far Keno Ŝero

קדמית: „זמנהוף בירוק על לבן” מאת קנו שרו

tiny.cc/minzam

tiny.cc/minzam

Malantaŭa: anonco de «Esperantista
Klubo «Verda Stelo»» de la 1930-aj jaroj
pri dumonata kurso de Esperanto

אחורית: הודעה של „קלוב האספרנטיסטים
Verda Stelo” משנות השלושים על פתיחת
קורס אספרנטו דרחודשי

tiny.cc/klubovs

tiny.cc/klubovs

1 הקדמה 0

3 דקדוק 1

3 אלקיית 1.1

3 דקדוק בסיסי 1.2

9 מבנה מילים 1.3

9 סימיות 1.3.1

12 תחילית 1.3.2

15 **סקסיים 2**

15 מגדל בבל 2.1

17 הומריסמו 2.2

19 התקוה 2.3

20 האינצורטנויל 2.4

22 קופר סאטיריקי קופר 2.5

22 סעלעבזעמס כן 2.6

24 ספרים מוכרים של סעלעבזעמס 2.7

24 התנ"ך 2.7.1

25 גאווה דעה קדומה 2.7.2

26 אלים פלאות 2.7.3

27 הוויבטי, או לשלם ובוזרה 2.7.4

27 אלקיית שמונים שמונים וארבע 2.7.5

28 הסמטה והוא פוטר פוטר 2.7.6

לומר	ש־	הם	להיות	לגמרי, באופן מושלם	נורמלי	רבה, רב
<i>dir·i</i>	<i>ke</i>	<i>ili</i>	<i>est·i</i>	<i>perfekt·e</i>	<i>norm·al·a</i>	<i>mult·a</i>
תודה	אף אחד	להיות יכול/ה	לדמיין	להיות מעורב	ב־; ל־ (עם ת-)	
<i>dank·o</i>	<i>neni·u</i>	<i>pov·i</i>	<i>imag·i</i>	<i>implik·iĝ·i</i>	<i>en</i>	
משהו	מוזר	או	מסתורי	לא	ל־	כזה
<i>i·o</i>	<i>strang·a</i>	<i>aŭ</i>	<i>mister·a</i>	<i>ne lok·o</i>	<i>por</i>	<i>ti·a</i>
שלהן/ם	חיים					<i>sen·senc·aĵ·o</i>
<i>ili·a</i>	<i>viv·o</i>					

La Hobito aŭ Tien kaj Reen

2.7.4 ❖ ההוביט, או לשם ובחזרה

מקור: TOLKIEN, J. R. R., *The Hobbit, or There and Back Again*, 1937.
 תרגום: GLEDHILL, Christopher kaj AULD, William (poemoj), *La Hobito aŭ Tien kaj Reen*, 2000.

En truo en tero vivis hobito. Ne aĉa, malpura, malseka truo plena je vermstumpoj kaj ŝlimaodoro, nek seka, dezerta, sabla truo sen sidlokoj aŭ manĝaĵoj. Ĝi estis hobito-truo, kaj tio signifas komforton.

In a hole in the ground there lived a hobbit. Not a nasty, dirty, wet hole, filled with the ends of worms and an oozy smell, nor yet a dry, bare, sandy hole with nothing in it to sit down on or to eat: it was a hobbit-hole, and that means comfort.

מלולכך	מגעיל	לא	הוביט	לחיות	ארץ, אדמה	חור	ב; ל- (עם n-)
<i>mal-pur-a</i>	<i>aĉ-a</i>	<i>ne</i>	<i>hobit-o</i>	<i>viv-i</i>	<i>ter-o</i>	<i>tru-o</i>	<i>en</i>

ריח	בוצי	ר	זנב-תולעת	(מילת-יחס כללית)	מלא	רטוב
<i>odor-o</i>	<i>ĉim-a</i>	<i>kaj</i>	<i>verm-stump-o</i>	<i>je</i>	<i>plen-a</i>	<i>mal-sek-a</i>

מאכל	או	מקום לשבת	בלי	חולי	שומם	יבש	וגם לא
<i>manĝ-aĵ-o</i>	<i>aŭ</i>	<i>sid-lok-o</i>	<i>sen</i>	<i>sabl-a</i>	<i>dezert-a</i>	<i>sek-a</i>	<i>nek</i>

נוחות	להיות עם משמעות (של)	זה	מאורת-הוביט	להיות	זה, היא, הוא
<i>komfort-o</i>	<i>signif-i</i>	<i>ti-o</i>	<i>hobit-o-tru-o</i>	<i>est-i</i>	<i>ĝi</i>

Mil Naŭcent Okdek Kvar

2.7.5 ❖ אלף תשע-מאות שמונים וארבע

מקור: ORWELL, George, *Nineteen Eighty-Four*, 1949.
 תרגום: BROADRIBB, Donald, *Mil Naŭcent Okdek Kvar*, 2001.

תוכלו לקרוא את הספר כאן: i-espero.info/files/elibroj/eo-orwell-george-1984.pdf

Estis hela malvarma tago en aprilo, kaj la horloĝoj sonigis la dektrian horon. Winston Smith, kun la mentono premita en la bruston, por eskapi de la akrega vento, rapide puŝis sin tra la vitrajn pordojn de la Loĝejoj de la Venko, kvankam ne sufiĉe rapide por neebliĝi la eniron kun li de nebuleto de eroplana polvo.

It was a bright cold day in April, and the clocks were striking thirteen. Winston Smith, his chin nuzzled into his breast in an effort to escape the vile wind, slipped quickly through the glass doors of Victory Mansions, though not quickly enough to prevent a swirl of gritty dust from entering along with him.

Informo

מידע נוסף

הכתובת של האתר של הוצאת פושישית היא xpr.digitalwords.net (קוד QR בצד שמאל). בדף של „טעימה מאספרנטו” תוכלו למצוא קובץ PDF לקריאה מהמחשב או להדפסה ואת קבצי המקור ב-XpTeX.

© כל מה שכתבתי אני בחוברת הזאת משוחרר לחופשי לנחלת הכלל (pub-domain lic) מכל טענה ל„קניין רוחני”: אתם יכולים להעתיק, לשנות, להפיץ ולהשתמש בה כרצונכם (יהיה נחמד אם תתנו קרדיט).

בכל עניין, אל תהססו לפנות אלי בדואר (foo@digitalwords.net). בפרט, אשמח לשמוע כל מה יש לכם להגיד על החוברת, ולקבל הצעות, שיפורים ותיקונים. יש משהו לא ברור, לא עקבי, ניסוח שעדיף שישונה? ספרו לי. היה לכם מעניין ומעשיר לקרוא? ספרו! ☺

יודה רונן

ירושלים 2016/2020

⑤ לילה הוא יום לקרוא בשם
li nokt-o *li* *tag-o* *nom-i*

⑥ אחד בקר ערב
unu *maten-o* *vesper-o*

Fiereco kaj Antaŭjuĝemo

2.7.2 גאוה ודעה קדומה ❖

מקור: AUSTEN, Jane, *Pride and Prejudice*, 1813.

תרגום: HARLOW, Donald J., *Fiereco kaj Antaŭjuĝemo (kelkaj ĉapitroj)*, 2007.

את הפרקים הראשונים מתוך הספר תוכלו לקרוא כאן: web.archive.org/web/20150130044632/http://donh.best.vwh.net/Esperanto/Literaturo/Noveloj

Estas veraĵo universale agnoskata, ke fraŭlo kun bonhavo certe bezonas edzinon.

It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife.

Kiom ajn malmulte oni konas la sentojn aŭ opiniojn de tia homo kiam unuan fojon li alvenas en la distrikto, tiu veraĵo estas tiel bone fiksita en la mensoj de la apudaj familioj, ke ili ja supozas lin la rajtigita posedaĵo de iu aŭ alia elinter iliaj filinoj.

However little known the feelings or views of such a man may be on his first entering a neighbourhood, this truth is so well fixed in the minds of the surrounding families, that he is considered the rightful property of some one or other of their daughters.

עם רווק ש- להכיר (במשהו) באופן כולל עובדה, אמיתה להיות
kun fraŭlo ke agnosk-i universale ver-aĵ-o est-i

רעה להיות צריך לבטח אמצעים, כסף
edz-in-o bezon-i certe bonhavo

לדעת (נטול-גוף) מעט מילית הכללה (so)ever- באנגלית) כמה
kon-i oni mal-mult-e ajn kiom

ראשון כש-, מתי אדם כזה של; מ- דעה או תחושה ה-
unu-a ki-am hom-o ti-a de opini-o aŭ sent-o la

היטב כך; כל-כך זה- איזור ב; ל- (עם ת-) להגיע הוא פעם
bon-e ti-el ti-u distrikt-o en al-ven-i li foj-o

◀ תארי-פועל מסתיימים ב-e-

⑥ הן/הוא היא זה, היא, הוא את/ה, את/ה את/ה אנחנו אני
ili li ŝi ĝi vi (ci) ni mi
 עצמה/ו/ן/ם (נטול-גוף) *oni si*

◀ הכינוי ci, שמציין גוף שני יחיד, כמעט ולא נמצא בשימוש; בפועל משתמשים ב-vi הן ליחיד והן לרבים (בדומה ל-you באנגלית)

⑦ אותן/ם אותי
ili-n mi-n

◀ כינויי-גוף מושאים: אותה נטיה כמו שמות-עצם

⑧ את הספרים שלי את הספר שלי את הספרים שלי הספר שלי
mi-a-j-n libr-o-j mi-a-n libr-o-n mi-a libr-o mi-a libr-o

◀ שייכות של כינויי-גוף: תוספת -a עם התאם (כמו תארים)

⑨ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 100
unu du tri kvar kvin ses sep ok naŭ dek cent
 1,000 1,000,000 1,000,000,000 533
mil milion-o miliard-o kvin-cent tri-dek tri
 הספר הראשון הספר השני
la unu-a libr-o la du-a libr-o

◀ מערכת ספירה עשרונית ◀ מספרים סודרים: תוספת -a (תואר)

⑩ אל מתחת לאדמה מתחת לאדמה איתן/ן/ם בֶּעֶט
sub la ter-o sub la ter-o-kun vi per plum-o
 לבית לבית
en la dom-o en la dom-o

◀ מילות יחס מופיעות לפני הצירוף השמני ◀ ככלל, אחריהן מופיע הנומינטיב (יחסת הנושא, ללא ת-), אך בחלקן כאשר מופיע האקוזטיב (יחסת המושא, ת-) המשמעות היא של כיוון, יעד

⑪ קרא/י/ו! לקרוא אקרא אני קורא קראתי
leg-u leg-i mi leg-o-s mi leg-a-s mi leg-i-s
 הייתי קורא/ת (היפותטי) *mi leg-u-s*

Estas tiel, estas tiel. ⑤ Iras por mi, iras por vi,
 iras por ŝi, iras por li, tiel la mondo,
 Lundo, merkredo, sabato, ... = ② iras por mi, iras por vi,
 iras por ŝi, iras por li, tiel la mondo.
 Tiel la mondo iras ... = ① Tiel la mondo iras ... = ①

① ללכת עולם ה־ כן; כל־כן
 ti-el la mond-o ir-i

② יום ראשון ר יום חמישי יום שלישי שבת יום רביעי יום שני
 kaj dimanĉ-o ĵaŭd-o mard-o sabat-o merkred-o lund-o

כמעט טיל רעב עם ילד שלום מלחמה הנה
 preskaŭ misil-o mal-sat-o kun infan-o pac-o milit-o jen

להיות להתנגד יונה ליפול
 est-i mal-konsent-i kolomb-o fal-i

③ אב, הורה תמיד עבודה כי לשבת לא ש־ (הוא) אשה
 patr-o ĉi-am labor-o ĉar sid-i ne ki-u vir-in-o

יד של (מחבר כמות) כזאת כמות ריק כיס להגיע
 man-o da ti-om mal-plen-a poŝ-o al-ven-i

להרוס אחר לבנות
 detrui-a ali-a konstrua-i

④ הרבה, רב לשתוק, להיות שקט 8 להשמיע צליל שעה 16
 mult-a silent-i ok sonor-i hor-o dek-ses

רגע להרוויח אנחנו לבוא יום כבר למהר אדם
 moment-o profit-i ni ven-i jam tag-o rapid-i hom-o

לחכות חיים
 atend-i viv-o

⑤ הוא היא את/ה/ן/ם אני ל־
 li ŝi vi mi por

①7 נימבוס 2001 הוא המטאטא המהיר ביותר
 Nimbus-o 2001 est-a-s la plej rapid-a bala-il-o
 בננות טעימות יותר מחצילים
 banan-o-j est-a-s pli bon-gust-a-j ol melongen-o-j
 אני כותב/ת טוב כמוך
 mi skrib-a-s ti-el bon-e ki-el vi

◀ ערך ההפלה (סופרלטיב): la plej adj ◀ ערך היתרון (קומפרטיב): pli adj; השוואה
 לאחר עם ol ◀ ערך הדמיון (אקוטיב): ti-el adj ki-el

①8 הילד/ה שת/ישחק הילד/ה המשחק/ת הילד/ה ששיחק/ה
 la lud-o-nt-a infan-o la lud-a-nt-a infan-o la lud-i-nt-a infan-o
 הילד/ה כבר שיחק/ה הילד/ה משחק/ת
 la infan-o est-a-s lud-i-nt-a la infan-o est-a-s lud-i-nt-a
 הילדה שיחקה בעבר הילד/ה עומד/ת לשחק
 la infan-o est-i-s lud-i-nt-a la infan-o est-a-s lud-o-nt-a

◀ בינוני פעיל: -nt- ◀ צורת בינוני נוטות בזמן ◀ במעמד נשואי ביחד עם est-י הן
 יוצרות זמנים מורכבים, דוגמת הפרפקט (הילד עכשיו (estas) במצב שהוא כבר שיחק
 ((ludinta)

①9 בעודה שרה, היא הלכה המקוה המשחק
 kant-i-nt-e, ŝi paŝ-i-s la lud-a-nt-o la esper-a-nt-o

◀ אפשר ליצור שם מבצע פעולה (nomen agentis) בצירוף -o לבינוני ◀ אפשר ליצור
 צורה של תואר-הפועל (converb) מצירוף -e לבינוני

②0 אוטוידקט/ית התפוח אכול תפוח אכול
 mem-instru-i-t-o la pom-o est-a-s manĝ-i-t-a manĝ-i-t-a pom-o

◀ בינוני סביל: -t-

②1 החלון שבור (מישהו שבר) נשברו את החלון
 la fenestr-o est-a-s romp-i-t-a oni romp-i-s la fenestr-o-n
 החלון עומד להשבר החלון נשבר (מעצמו)
 la fenestr-o est-a-s romp-o-t-a la fenestr-o romp-iĝ-i-s

◀ הבחנה בין צורה חסרת גוף, צורה סבילה וצורה מדיאלית

②2 אני לומד/ת כדי להבין תפסיק/י/ו להרעיש, אני רוצה לישון!
 mi lern-a-s por kompren-i ĉes-u bru-i, mi vol-a-s dorm-i!

27

תכונה	שאלה	הצבעה	סיתום	הכללה	שלילה
תכונה -a	שאלה ki-	כזה ti-a	איושהו i-a	כל (סוג) ĉi-a	אף (סוג) neni-a
סיבה -al	למה ki-al	בגלל זה ti-al	מאיושהו סיבה i-al	מכל הסיבות ĉi-al	בלי סיבה neni-al
זמן -am	מתני ki-am	אז ti-am	מתישוהו i-am	תמיד ĉi-am	אף פעם neni-am
מקום -e	איפה ki-e	שם ti-e	איפשרוהו i-e	בכל מקום ĉi-e	בשום מקום neni-e
אופן -el	איך ki-el	כך ti-el	איכשהו i-el	בכל דרך ĉi-el	בשום דרך neni-el
שייכות -es	של מי ki-es	של זה ti-es	של תישוהו i-es	של כולם ĉi-es	של אף אחד neni-es
דבר -o	מה ki-o	זה ti-o	משהו i-o	הכל ĉi-o	שום דבר neni-o
כמות -om	כמה ki-om	כזאת כמות ti-om	קיצת, איושהו כמות i-om	הכל, כל הכמות ĉi-om	שום כמות neni-om
מישהו/י -u	מי, איוהו (אחד) ki-u	הזה ti-u	מישהו i-u	כולם ĉi-u	אף אחד neni-u

- ① רָעַב, אַרְץ, אַדְמָה ה־, שֶׁל; מ־ פרולטריון להתרומם
malsat-o sklav-o ter-o la de lev-iĝ-i prolet-ar-o
- סופי לעקוב מכתש, לוע של הר געש ב, ל־ (עם ת-) לרעום אָמַת
fin-o-far-a sekv-i krater-o en tondr-i ver-o
- מסה, המון למחוק לגמרי אנחנו באופן מלא עָבַר מכה, חבטה
amas-o forviŝ-i ni plen-e pase-o bat-o
- כלום, שום דבר לא להשתנות יסוד עולם לגדול לצעוד
nul-o ne sanĝ-iĝ-i fundament-o mond-o kresk-i marŝ-i
- להיות הכל, כל דבר אָבַל, אָךְ; אלא
est-i ĉi-o sed
- ② בינלאומי חזית שלנו להתאחד אחרון קָרַב ל־
inter-naci-a front-o ni-a unu-iĝ-i last-a batal-o por
- אנושי כולי (הכל)
hom-a tut-a
- ③ ליצור פטרון אל, אלוהים מֶלֶךְ לא ... ולא הגנה מעל
kre-i patron-o di-o reĝ-o nek ... nek defend-o super
- טוב (ש"ע) משותף להאבק, להלחם אם כן עצמ (סמן רפלקסיבי) להציל
bon-o komun-a lukt-i do mem sav-i
- אש לנשוף כלא, צינוק נפש, רוח גזלן לקנות דבר גזול
fajr-o blov-i karcer-o spirit-o rab-ist-o pren-i rab-aĝ-o
- ברזל לזהור למשך; כאשר, כל עוד להכות ר התמדה עם
fer-o ard-i dum bat-i kaj persist-o kun
- ④ אל, ל־ עבודה גדול מפלגה, קבוצה, צד חקלאי פועל
al labor-o grand-a parti-o kamp-ul-o labor-ist-o
- החוצה, למרחק לשאת עצמה/ו/ן/ם טפיל חוק-צדק לפי
for port-i si parazit-o just-regul-o laŭ
- שחר ב־ להעלם בשר הרבה, רב לגרום להיות שמן אכן
ĉe aŭror-o mal-aper-i karn-o mult-a gras-ig-i ja
- שמש, של השמש לזרוח תמידית נחיל, המון נשרי עורבי
sun-a bril-i etern-e svarm-o vultur-a korv-a

La Espero

2.3 התקווה

מילים: אליעזר לודוויג זמנהוף; לחן: פליסיאן מני דה מניל.

ביצוע, עם כתוביות: youtu.be/mk-0D3D75Ao
 ערך בוויקיפדיה העברית: he.wikipedia.org/wiki/La_Espero

① En la mondon venis nova sento, tra la mondo iras forta voko; per flugiloj de facila vento nun de loko flugu ĝi al loko.	④ Forte staras muroj de miljaroj inter la popoloj dividitaj; sed dissaltos la obstinaj baroj, per la sankta amo disbatitaj.
② Ne al glavo sangon soifanta ĝi la homan tiras familion: al la mond' eterne militanta ĝi promesas sanktan harmonion.	⑤ Sur neŭtrala lingva fundamento, komprenante unu la alian, la popoloj faros en konsento unu grandan rondon familian.
③ Sub la sankta signo de l' espero kolektiĝas pacaj batalantoj, kaj rapide kreskas la afero per laboro de la esperantoj.	⑥ Nia diligenta kolegaro en laboro paca ne laciĝos, ĝis la bela songo de l' homaro por eterna ben' efektiviĝos.

① ללכת דרך תחושה חדש לבוא עולם ה' ב' ל' (עם נ-)
en la mond-o ven-i nov-a sent-o tra ir-i

עכשיו רוח קל של; מ' כנף על-ידי קול חזק
fort-a voko per flug-il-o de facil-a vent-o nun

אל, ל' זה, היא, הוא לעוף מקום
al ĝi la lok-o flug-i

② תמידית משפחה למשוך אנושי להיות צמא דם חרב לא
ne glav-o sang-o soif-i hom-a tir-i famili-o etern-e

הרמוניה קודש להבטיח להלחם
milit-i promes-i sankt-a harmoni-o

③ ר' להלחם, להאבק של שלום להתאסף תקווה סימן תחת
sub sign-o esper-o kolekt-iĝ-i pac-a batal-i kaj

לקוות עבודה עניין לגדול מהר
rapid-e kresk-i afer-o labor-o esper-i

אולי <i>abl-e</i>	לראות <i>vid-i</i>	→	נראה <i>vid-<u>abl</u>-a</i>	יכולת <i>abl</i>
אופי <i>ec-ar-o</i>	ידידותי <i>amik-a</i>	→	ידידות <i>amik-<u>ec</u>-o</i>	מופשט <i>ec</i>
עצום <i>eg-a</i>	איש <i>vir-o</i>	→	ענק <i>vir-<u>eg</u>-o</i>	הגדלה <i>eg</i>
מקום <i>ej-o</i>	למכור <i>vend-i</i>	→	חנות <i>vend-<u>ej</u>-o</i>	מקום, יָה <i>ej</i>
	כתיבה <i>skrib-o</i>	→	כתיבה תמה <i>skrib-<u>el</u>-o</i>	שבה <i>el</i>
נטיה <i>em-o</i>	לשחק <i>lud-i</i>	→	משחקי/ת <i>lud-<u>em</u>-a</i>	נטיה <i>em</i>
ממאן, סרבני <i>mal-<u>em</u>-a</i>				
	לקרוא <i>leg-i</i>	→	שחייבים לקרוא <i>leg-<u>end</u>-a</i>	חובה <i>end</i>
	פירור <i>er-o</i>	→	שרשרת <i>ĉen-o</i>	מרכיב קטן <i>er</i>
	מועצת מנהלות/ים <i>estr-ar-o</i>	→	עיר <i>urb-o</i>	ראש- <i>estr</i>
	בקושי <i>et-e</i>	→	ספר <i>libr-o</i>	הקטנה <i>et</i>
	אנגליה <i>angl-o</i>	→	אנגליה <i>Angl-i-o</i>	ארץ- <i>i</i>

⑧ להפטיק לפזר
dis-ig-i *ĉes-i*

⑨ כי בבל ישם זה, היא, הוא לתת (נטול-גוף) בגלל זה
ti-al *oni* *don-i* *ĝi* *nom-o* *Babel* *ĉar*

Homaranismo

2.2 הוּמַרְנִיסְמו

כאן מופיעים רק שלושת הסעיפים הראשונים ב„הצהרה בדבר ההוּמַרְנִיסְמו” (Deklaracio de eo.wikisource. מ־1913. את הטקסט כולו תוכלו לקרוא בוויקיטקסט: eo.wikisource.org/wiki/Homaranismo

ערך בוויקיפדיה העברית: הוּמַרְנִיסְמו/he.wikipedia.org/wiki/

① Mi estas homo, kaj la tutan homaron mi rigardas kiel unu familion; la dividitecon de la homaro en diversajn reciproke malamikajn gentojn kaj gentreligiajn komunumojn mi rigardas kiel unu el la plej grandaj malfeliĉoj, kiu pli aŭ malpli frue devas malaperi kaj kies malaperon mi devas akceladi laŭ mia povo.

② Mi vidas en ĉiu homo nur homon, kaj mi taksas ĉiun homon nur laŭ lia persona valoro kaj agoj. Ĉian ofendadon aŭ premadon de homo pro tio, ke li apartenas al alia gento, alia lingvo, alia religio aŭ alia socia klaso ol mi, mi rigardas kiel barbarecon.

③ Mi konscias, ke ĉiu lando apartenas ne al tiu aŭ alia gento, sed plene egalrajte al ĉiuj siaj loĝantoj, kian ajn supozatan devenon, lingvon, religion aŭ socian rolon ili havas; la identigadon de la interesoj de lando kun la interesoj de tiu aŭ alia gento aŭ religio kaj la pretekstadon de iaj historiaj rajtoj, kiuj permesas al unu gento en la lando regi super la aliaj gentoj kaj forrifuzi al ili la plej elementan kaj naturan rajton je la patrujo, mi rigardas kiel restaĵon el la tempoj barbaraj, kiam ekzistis nur rajto de pugno kaj glavo.

① להביט, להחשיב אנושות כול- (הכל) ה- ר אדם להיות אני
mi *est-i* *hom-o* *kaj* *la* *tut-a* *hom-ar-o* *rigard-i*
ב-; ל- (עם ה-) של; מ- חלוקה, הפרדה משפחה אחד כ-; איך?
ki-el *unu* *famili-o* *divid-it-ec-o* *de* *en*

חִיבָה (♀) **nj*
אמאל'ה *panjo*
ג'ואני *Jonjo*
הוּרָה *patr-o*
ג'ואן *Joan*
„הבנות” *la inj-o-j*

כפולה *obl*
פי שלוש *tri-obl-e*
3 *tri*
יותר מפעם אחת *obl-e*

שבר *on*
חצי *du-on-o*
2 *du*
שבר *on-ĝ*

קבוצה (עם מספר מסויים) *op*
טרילוגיה *tri-op-o*
3 *tri*
קבוצה, צוות *op-o*

קיבול *uj*
ארנק *mon-uj-o*
כסף *mon-o*
מיכל *uj-o*

מישהו *ul*
לומד/ת קריאה *aboco-ul-o*
א"ב *aboco*
שכן *proksim-ul-o*
קרוב *proksim-a*
בת/בן אותו הזמן *ti-am-ul-o*

(מנעד רחב של משמעויות) *um*
לאוויר *aer-um-i*
אוויר *aer-o*
מה-שמו *um-o*

Antauxafiksoj

1.3.2 תחיליות

מחוננות (~ in-law) *bo*
חוננת *bo-patr-in-o*
אמא *patr-in-o*
לייבם *bo-edz-iĝ-i*
להנשא *edz-iĝ-i*

יזאשן <i>m̄s-e</i>	מקלן <i>lok-i</i>	←	יזאשן <i>m̄s-lok-i</i>	יזאשן / יזאשן <i>ms</i>
יזאשן <i>m̄m</i>	יזאשן <i>ob-e</i>	←	יזאשן <i>m̄m-ob-e</i>	יזאשן <i>mm</i>
יזאשן <i>v̄-ge</i>	יזאשן <i>ge-ern-ey</i>	←	יזאשן <i>v̄-ge-ern-ey</i>	יזאשן <i>ge</i>
יזאשן <i>ge-ig-i</i>	יזאשן <i>stufos</i>	←	יזאשן <i>ge-stufos-i</i>	יזאשן <i>stufos</i>
יזאשן <i>f̄ al v̄</i>	יזאשן <i>vort-o</i>	←	יזאשן <i>f̄ vort-o</i>	יזאשן <i>f</i>
יזאשן <i>ks̄</i>	יזאשן <i>edz-ig-i</i>	←	יזאשן <i>ks̄-edz-ig-i</i>	יזאשן <i>ks̄</i>
יזאשן <i>ēk-i</i>	יזאשן <i>am-i</i>	←	יזאשן <i>ēk-am-i</i>	יזאשן <i>ek</i>
יזאשן <i>dis̄-i</i>	יזאשן <i>jet-i</i>	←	יזאשן <i>dis̄-jet-i</i>	יזאשן <i>dis̄</i>

יזאשן <i>ms̄</i>	יזאשן <i>konfuz-i</i>	יזאשן <i>ti-e</i>	יזאשן <i>illi-a</i>	יזאשן <i>ke</i>	יזאשן <i>ne</i>	יזאשן <i>kompre-i</i>	יזאשן <i>pard</i>
יזאשן <i>mal-help-i</i>	יזאשן <i>ci-o</i>	יזאשן <i>decid-i</i>	יזאשן <i>popol-o</i>	יזאשן <i>ci-n</i>	יזאשן <i>ha-ve</i>	יזאשן <i>ki-o</i>	יזאשן <i>komenc-i</i>
יזאשן <i>Etern-ul-o</i>	יזאשן <i>mal-lev-ig-i</i>	יזאשן <i>vid-i</i>	יזאשן <i>ki-u</i>	יזאשן <i>hom-id-o</i>	יזאשן <i>supr-o</i>	יזאשן <i>dis̄-ig-i</i>	יזאשן <i>konstru-i</i>
יזאשן <i>supr-o</i>	יזאשן <i>tut-a</i>	יזאשן <i>atung-i</i>	יזאשן <i>ci-el-o</i>	יזאשן <i>akir-i</i>	יזאשן <i>glor-o</i>	יזאשן <i>antat</i>	יזאשן <i>ol</i>
יזאשן <i>konstru-i</i>	יזאשן <i>urb-o</i>	יזאשן <i>tur-o</i>	יזאשן <i>ki-es</i>	יזאשן <i>supr-o</i>	יזאשן <i>ks̄</i>	יזאשן <i>edz-ig-i</i>	יזאשן <i>am-i</i>
יזאשן <i>kall-o</i>	יזאשן <i>per</i>	יזאשן <i>afaj-o</i>	יזאשן <i>far-ig-i</i>	יזאשן <i>por</i>	יזאשן <i>ston-o</i>	יזאשן <i>bitum-o</i>	יזאשן <i>dis̄-ig-i</i>
יזאשן <i>en</i>	יזאשן <i>al</i>	יזאשן <i>al-i</i>	יזאשן <i>ven-i</i>	יזאשן <i>ni</i>	יזאשן <i>far-i</i>	יזאשן <i>brak-o</i>	יזאשן <i>dis̄-ig-i</i>
יזאשן <i>ki-am</i>	יזאשן <i>ll</i>	יזאשן <i>ek-tr-i</i>	יזאשן <i>de</i>	יזאשן <i>orient-o</i>	יזאשן <i>tr-o</i>	יזאשן <i>al-o</i>	יזאשן <i>dis̄-ig-i</i>
יזאשן <i>sur</i>	יזאשן <i>la</i>	יזאשן <i>tut-a</i>	יזאשן <i>ter-o</i>	יזאשן <i>est-i</i>	יזאשן <i>un</i>	יזאשן <i>lihg-o</i>	יזאשן <i>ka</i>

Tekstoj

טקסטים ❖ 2

Babela Turo

מגדל בבל ❖ 2.1

- ① Sur la tuta tero estis unu lingvo kaj unu parolmaniero. ① וְיְהִי כְּלִי-הָאָרֶץ שְׂפָה אַחַת וְדְבָרִים אֶחָדִים:
- ② Kaj kiam ili ekiris de la oriento, ili trovis valon en la lando Ŝinar kaj tie ekloĝis. ② וְיְהִי בְּנִסְעֵם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּקִנְיָה בְּאָרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
- ③ Kaj ili diris unu al alia: Venu, ni faru brikojn kaj ni brulpretigu ilin per fajro. Kaj la brikoj fariĝis por ili ŝtonoj, kaj la bitumo fariĝis por ili kalko. ③ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ הֲבֵה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׂרְפָה וְתֵהִי לָהֶם הַלְבֵנָה לְאַבֵּן וְהַחֲמֹר הִיָּה לָהֶם לְחֵמֶר:
- ④ Kaj ili diris: Venu, ni konstruu al ni urbon, kaj turon, kies supro atingos la ĉielon, kaj ni akiru al ni gloron, antaŭ ol ni disiĝos sur la supraĵo de la tuta tero. ④ וַיֹּאמְרוּ הֵבֶה | נִבְנֶה-לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל וְרֹאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָנוּ שֵׁם פֶּן-נִפְּוֶץ עַל-פְּנֵי כְּלִי-הָאָרֶץ:
- ⑤ Kaj la Eternulo malleviĝis, por vidi la urbon kaj la turon, kiujn konstruis la homidoj. ⑤ וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם:
- ⑥ Kaj la Eternulo diris: Jen estas unu popolo, kaj unu lingvon ili ĉiuj havas; kaj jen, kion ili komencis fari, kaj ili ne estos malhelpataj en ĉio, kion ili decidis fari. ⑥ וַיֹּאמֶר יְהוָה הֲוֹה הֵן עִם אֶחָד וְשִׂפָּה אַחַת לְכָלֶם וְזֶה הַחֲלָם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-יִבְצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת:
- ⑦ Ni malleviĝu do, kaj Ni konfuzu tie ilian lingvon, por ke unu ne komprenu la parolon de alia. ⑦ הֲבֵה נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ:
- ⑧ Kaj la Eternulo disigis ilin de tie sur la supraĵon de la tuta tero, kaj ili ĉesis konstrui la urbon. ⑧ וַיִּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי כְּלִי-הָאָרֶץ וַיַּחֲדְלוּ לְבִנְתַּת הָעִיר:
- ⑨ Tial oni donis al ĝi la nomon Babel, ĉar tie la Eternulo konfuzis la lingvon de la tuta tero kaj de tie la Eternulo disigis ilin sur la supraĵon de la tuta tero. ⑨ עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי-שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כְּלִי-הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְיָצָם יְהוָה עַל-פְּנֵי כְּלִי-הָאָרֶץ:

קדום, קדמוני <i>pra-a</i>	→	סב(ת) א <i>av-o</i>	→	סב(ת) א רב(ת) א <i>pra-av-o</i>	קדום, קדמוני <i>pra</i>
בחזרה <i>re-en</i>		לבנות <i>konstru-i</i>	→	לבנות מחדש <i>re-konstru-i</i>	שוב, מחדש <i>re</i>